

styrelseledamot icke på föreskrivet sätt skött sitt kontrollanskap, varjämte en ledamot av det s. k. medlemsrådet hjälpt fröken Hallander att förfalska inventeringslistorna från den vid årsskiftet förrättade inventeringen.

Bråkigt i Vänersborg.

Vid en av Västgöta-Dals partidistrikt av Nationella ungdomsförbundet anordnad s. k. ungsvensk dag såg sig polisen föranlåten att anhålla en alltför högröstad och bråkig Göteborgskommunist. En stor folkskara samlades sedan vid polisstationen och forade mannens frigivande och uppträdde så påträngande att några Stockholmspolis, som av länsstyrelsen lagts i beredskap nödgades draga blankt, varvid massan hastigt skingrades. Senare fingo ett par representanter för de demonstrerande tillfälle att förvisa sig om att den anhållne blivit frigiven sedan han erkänt forseelserna och skäl icke längre funnes att kvarhålla honom. Därmed lät sig mängden nöjas. En national-socialist blev också anhållen för olämpligt uppförande och kommer att åtalas.

Näringslivet.

De enskilda järnvägarnas förluster.

De enskilda järnvägarna ha under årets två första månader gått med en förlust på 2,96 miljoner. Under samma tid förra året uppgick förlusten till 0,35 miljoner.

Lovö vattenverk på entreprenad.

Stockholms vattenledningsverk har nu träffat avtal med a.-b. Skånska cementgjuteriet om utförande av den nya vattenverksanläggningen på Lovön. Avtalet innefattar samtliga byggnadsarbeten på Lovön med undantag av personalbostäderna. Entreprenadsumman uppgår till omkring 2 miljoner kr.

Hällefors befarar Adalens händelser.

Arbetslöshetskommittén i Delsbo socken påpekar i telegram till arbetslöshetskommissionen att stor risk föreligger för att Adalshändelserna upprepas i Hällefors om arbetare sändas till den blockerade arbetsplatsen där. Kommittén begär därför uppskov med besättande av de platser vid arbetsföretaget, som tilldelats kommunen.

100,000 textilarbetare strejka i Lille.

Till följd av arbetsgivarnas beslut att visserligen för tillfället uppskjuta den bebådade lönesänkningen med 10 procent men avskaffa socialförsäkringspremie på 4 procent ha båda de konfedererade och fria fackföreningarna inom textilindustrin proklamerat generalstrejk. 100,000 av Lilleområdets 125,000 textilarbetare trädde därför i strejk. Majoriteten av textilarbetarna i det franskspråkiga gränssområdet fortsätta dock arbetet. Inga oroligheter ha förekommit.

En lyckad mässvecka i Göteborg.

Den fjortonde Svenska mässan stängde i dagarna sina portar efter en lyckad mässvecka. Uställareantalet har varit 560, representerande närmare 1,200 svenska industriföretag. Besökareantalet har varit 71,406 från 19 olika länder. Beträffande försäljningsresultaten finnas ännu icke några officiella siffror. Man har dock kunnat sluta sig till att belåenheten bland utställarna varit allmän.

Fartygsleverans från Göta-Verken.

Från Göta-Verken utgick i dagarna på provtur m-s Barforn, ett 13,750 tons tankmotorfartyg, byggt för Skibs A. S. Dal-forn, Stavanger. Fartyget är en systerbåt till den i höstas levererade m-s Valma, som då väckte uppmärksamhet såsom varande det största fartyg, som byggts på svenskt varv.

Fartyget är byggt till högsta klass i Lloyds register och är avsett för förande av såväl lätta som tunga oljor. Huvudmaskineriet består av två attacylindriga Göta-Verkens Dieselmotorer och beräknas ge fartyget en fart på full last av 11,5 knop.

Axplock.

Näktergal och gök ha anlänt

I dagarna uppenbarade sig i Lund en näktergal invid dammen i Stadsparken, där han satt i ett buskage och slog sina drillar och utvecklade stor energi hela morgonen. Från Kvarnbrodda i Veberöd ingår meddelande, att göken kommit dit, så nu kan snart sommaren komma på allvar.

Stiftelsen "Hem för gamla i Ingarö"

har nu fått länsstyrelsens stadsfästelse på sina stadgar och det belopp, som står till stiftelsens disposition utgör 29,625 kr. Ordförande i stiftelsens styrelse är kommunister T. Wanngård. Hemmet uppföres under sommaren och beräknas under normala förhållanden kunna hysa 10 gamla. När alla rummen tagas i anspråk, beräknar man kunna bereda plats för ytterligare fyra. Hemmet väntas bli färdigt till 1 oktober.

Djurgårdsteatern återuppstår.

Djurgårdsteatern i Stockholm återuppbyggande blir av Riksmarskalksämberet har godkänt den av professor Ragnar Östberg framlagda byggnadsplanen. Det enda villkor, som fästs vid godkännandet är att bygget igångsättes snarast. Arbetet börjar också när som helst och till nästa sommar hoppas konsortiet att teatern skall stå färdig.

Pressröster om Ådalskonflikten.

Forts. från sid. 3.

hämnd, men ej heller försoning. Vi skola aldrig försöka oss med det system, varur tragedien steg fram, men vi skola ej heller hämnas. De besittande ha med skott dödat enskilda bland våra. Vi skola med våra fackliga och politiska organisationer krossa hela deras system, hela deras värld, sätta dem och deras samhällsordning ur spelet.

I Social-Demokraten erkänner på ledande plats riksdagsman

Ivar Vinnerström att arbetarna gjort sig skyldiga till djupt kländervärda övergrepp.

Från arbetarsidan har man i den första upprustningen också begått handlingar, som höra hemma i en gången tid med dess ociviliserade metoder att lösa en arbetskonflikt, handlingar, som icke äro värddiga den svenska arbetarörelsen med dess självdisciplin, dess stabilitet och dess kloka ordöme, och som icke äro till gagn för arbetarklassen, varken i nuet eller i framtiden. De fackligt organiserade arbetare, som genom sin anslutning till landsorganisationen ha bakom sig en armé på över en halv million organiserade kamrater, kunna ha råd att vänta med lugn och förtröstan, de ha intet behov att med knytnävarna eller med våldsvapen ge sig på en samling, till stor del moraliskt urspårade strejkbrutare för att ge konflikten ett lika våldsamt som snabbt slut. Och det stenregn, som på onsdag natt vid Sprängvikens station mötte de militärer, som av myndigheterna kommenderats dit, hör icke hemma bland arbetarklassens legitima eller klokt använda kampvapen. Det tillkommer en upplyst och disciplinerad arbetarklass att i alla situationer, även de mest kritiska, hålla huvudet kallt och med en beslutsam vilja styra kursen rak mellan alla våldprovokationer inom de kapitalistiska motståndarnas läger och inom de egna lägren.

Dessa uttalanden av en man, som väl känner Adalens arbetarbefolkning, kontrasterar skarpt mot den mot ordningsmakten och regeringen utmanande tonen på annan plats i det socialdemokratiska huvudorganet.

Dödsskotten i Adalen ha skrivit Sv. D. (h) ekat runt hela Sverige. Den borgerliga opinionen är enstämmig i sin fordran på ordningens upprätthållande till varje pris. Dessbättre har icke heller regeringen lämnat något tvivel övrigt, att den delar denna uppfattning och är besluten att inrätta sitt handlings-sätt där efter.

Om sålunda regeringens hållning hittills varit fullt korrekt, kan detta tyvärr icke sägas om konungens befallningshavande i Västernorrlands län. Senare underrättelser och händelser ha förstärkt det redan uttalade intrycket, att länsstyrelsens upprepade kapitulationer för massans krav varit ägnade att ingiva fridstörarna den meningen, att statsmakten här givit vika för våldshotet.

Ådalsdebatten i Riksdagen.

Forts. från sid. 3.

drog. Ansvar för sökas hos dem, som i sina kampmetoder börjat använda medel, vilka svensk lag betecknar som fördömliga och oriktiga och som statsmakterna måste skydda befolkningen emot.

Den rätt, som landshövdingen har att i fall av behov rekquirera militärhjälp, är icke någon del av krigslagstiftningen. I Adalen förekom ett uppträde, som visade, att länsstyrelsens dåvarande maktmedel icke förmådde att skydda mot brutala överfall. När länsstyrelsen meddelade detta och påpekade vad som skett samt omtalade, att polismakt från annat håll icke kunde anskaffas i behövlig utsträckning, fanns det ingen annan möjlighet för länsstyrelsen än att använda rätten att rekquirera militär.

Redan innan någon som helst påstötning förekommit, nämligen då jag fick meddelande om, att människor blivit skjutna, togs frågan om understöd åt de efterlevande upp från regeringens sida och utredning pågår. Interpellanten frågade vidare, om regeringen åtog sig ansvar för sergeants förfaringsätt, då han med en pistol nedskjutit två personer och sårat en tredje. Huruvida de enskilda medlemmarna av militärmanskapet överskridit sina befogenheter och handlat på annat sätt, än som stod i överensstämmelse med deras instruktioner, kommer utredningen att utvisa.

Regeringen kan väl icke annat än tro de uppgifter, som länsstyrelsen lämnar i en så allvarig situation och under det allmänna kontroll. Från länsstyrelsens sida har hittills sagts, att militärens skarpskjutning vidtog först sedan verklig fara för militären förelåg. Om så är förhållandet, kommer en allsidig och opartisk utredning att visa. Ty en utredning, som icke kan fränkännas opartiskhet och objektivitet, kommer att anordnas om vad som inträffat.

Högern ger regeringen sitt stöd.

Hr. Lindman (h): Hr. Ohman tycks förbise vad som inträffat beträffande krigslagarna de senare åren. Vi ha genomfört åtskilliga reformer och M. O. vilken ju är en civil jurist, har icke egentligen haft något att anmärka. Hr. Ohman skall icke heller förakta betydelsen av ett skäl, varför en värnpliktig bör dömas av krigsdomstol i stället för civil domstol. Domen i sistnämnda fall kan nämligen göra den värnpliktige större skada än om han dömes av krigsdomstol. Sådana uttryck mot statsministern, som interpellanten använde, äro av sådan beskaffenhet, att jag icke vill använda det rätta ordet för att karaktärisera dem. De äro uttryck för en mentalitet hos hans parti, som är oförklarlig. Jag vill betona, att regeringen är skyldig att upprätthålla ordningen (rop från en av kommunisterna: Är det ordning i Adalen?). Stenkastning och våldshandlingar få icke tillåtas i vårt land. Jag är fullständigt enig med regeringen i det avseendet. (Bravo. Massinstämmanden av kammarens högermän).

Ny kommunisttalare, nytt klubbslag.

Hr. Flyg (k) höll därefter ett långt anförande, vari han lade skulden på dem, som sant upp arbetsvilliga och sedan militär. Jag förklarar, att en strejkbrutare icke har rätt att begära skydd hos någon myndighet.

Här fick talmannen ånyo anledning att klubba; han uppmärksammade hr. Flyg att icke göra uttalanden, som inneburo uppmärksamhet till brottslig handling.

Hr. Flyg (k) fortsatte därefter sitt anförande och hoppades att socialdemokraterna i fortsättningen skulle rösta mot försvarsanslagen.

Socialdemokraterna ogilla kravallerna, men förstå.

Hr. P. A. Hansson (s) hade därefter ordet; han hade haft för avsikt att själv interpellera, men fick nu yttra sin mening. Han yttrade, att arbetsgivarna påtaga sig en oerhört stor skuld om de fortsätta med strejkbrutartaktiken, som ingenting betyder ekonomiskt utan endast åstadkommer oroligheter. Jag skall icke försvara vad som hände. Jag förstår, att man i upprörda situationer begår överläte handlingar. Det är antagligt, att det fanns människor, som lät sig förledas, och att det ranns andra, som propagerade för våldshandlingar. Kommunisternas starka ord här skulle haft en helt annan effekt, om kommunisterna med rent samvete kunde ha sagt sig stå utan all skuld. (Bravo!) Då man söker ansvaret måste kommunisterna ställas på arbetsgivarnas och strejkbrutarnas sida. Arbetarpartiets inställning mot våld har från början varit klar. Jag beklagar livligt, att det finns arbetare, som så litet förstå arbetarörelsens intresse, att de deltaga i övergrepp som dessa. Jag beklagar uppträderna. Men våldshandlingarna mot strejkbrutarna kunna icke försvara vad som hände då militär ingrep. Det är första gången i modern arbetarörelse i vårt land, som något liknande förekommit, det är första gången svensk militär i en arbetskonflikt dödar svenska arbetare.

Regeringen ämnar upprätthålla ordning i landet.

Statsministern: Regeringen har inte att göra med anskaffningen av arbetskrafter till Adalen. Vi ha aldrig hört talas om någon strejkbrutbarack förrän i dag. Det finns väl ingen regering, som följer frågor om de olika företagens anskaffande av arbetskraft eller som söker förhandsvis ingripa reglerande.

Medan hr. Hansson vill ha kvar polisen förklarar kommunist-

na, att motviljan mot "strejkbrutarpolisen" är lika intensiv som mot militären. Det var uppenbartligen hr. Ohman och hans meningsfränder, som kommenderade våldet där uppe, och då måste jag fästa större avseende vid hans utsago än vid hr. Hanssons. Regeringen har som motto för sitt uppträdande satt, att man skall med besinning och varsambet men med fasthet upprätthålla ordningen och därför anlita erforderliga krafter.

Hr. Olsson i Kullenbergstorp (bf) gav därpå under instämmanden från bondeförbundare regeringen sitt erkännande för det den proklamerat att lag och rätt skola upprätthållas. Det inträffade hade kanske icke skett, om staten tidigare vid mindre brytningar hållit på sin auktoritet.

Talmannen måste avbryta sammanträdet.

Slutligen kom med hr. Spångberg (k) debatten något rustika avslutning. I går ha ni, mina herrar, låtit mörda fem arbetare i Adalen, yttrade han, vilket medförde det första klubbslaget från talmannen. Hr. Spångberg fortsatte, och efter några meningar yttrade han: ni kan aldrig tvätta er rena från detta blod, nu föll talmansklubban på nytt. När hr. Spångberg envisades och till slut betecknade de arbetsvilliga som skabbdjur på två ben, var det slut på tålamodet.

Talmannen slog klubban i bordet för tredje gången under detta anförande och yttrade: Det tyckes som om talaren skulle fortsätta att begagna dylika uttryck, hemställer jag huruvida kammaren skulle vara benägen att avsluta sammanträdet.

Denna hemställan bifölls och andra kammaren åtskildes.

Kort debatt i första kammaren.

I första kammaren interpellade hr. Vinnerström (s) om militärens hemsändande och en grundlig undersökning. Interpellationen motiverades med en redogörelse för det inträffade.

Statsministern lämnade ungefär samma redogörelse om i andra kammaren och meddelade, att så snart militär icke längre behöves för ordningens upprätthållande, kommer den att hemsändas. Hr. Vinnerström (s) anmärkte, att det är en oöversiktlig klyfta mellan stenregn och skarpa skott, varpå statsministern hänvisade till den kommande utredningen.

Debatten avslutades med ytterligare ett par anföranden.

Debatten om Adalsbråket fortsatte i andra kammaren följande dag, ända till kammarsamlingens middagspaus. I stort sett hade den samma karaktär som fredagsdebatten; klubbslaget mot kommunisterna, som varken höll på sin egen eller riksdagens värdighet, förekommo vid upprepade tillfällen. Det gick så långt, att till och med den socialdemokratiska partiledaren fann sig föranlåten att gå in på tanken om maktmedel i talmannens hand gent emot dylika talare, en tanke som synbarligen vann stark anknytning hos flertalet kammarsamlingar.

Från Adalen och angränsande trakter ha nu mera detaljerade underrättelser ingått. I en tidning ha de från orosområdet återkomna polismännen givit en skildring av sitt mottagande i Härnösand. Det blir mer och mer klart, att konungens befallningshavande i Västernorrlands län icke varit vuxen sin uppgift. Länsstyrelsen ryckiga handlingssätt, synbarligen utan kontakt med regeringen vare sig när militär rekviderades eller när den hemsändes, har sammanlagt icke bidragit att stärka statsmaktens auktoritet. Så vitt man vet, har landshövdingen icke personligen besökt oroscentra utan föredragit att från residenset söka överblicka de skiftande händelserna i Adalen. Resultatet har blivit en tämligen skiftande linje även i länsstyrelsens handlingsätt. Med ett fastare ingripande från konungens befallningshavandes sida — något som ingalunda utesluter den erforderliga smidigheten — hade de bekämliga händelserna möjligen kunnat undvikas och i varje fall fått betydligt mindre omfattning.

Bilförsäljaren: — Och vilken fart man får ut av den. — här har jag mina böteskvitton.